

Consiliul Județean Harghita
Harghita Megye Tanácsa

HMTJ/ 4(2013/11/25)
Ikt. szám: 505/13.01.2014

JELENTÉS

Hóttalanítás – feltételek és viszonyok

Előterjesztő: **Harghita Megye Tanácsa**

Elemző Csoport

Referenciadokumentum:

1. Hargita Megye Tanácsa 2013-as évre beütemezett költségvetése
2. <http://www.gandul.info/financiar/kilometrul-de-deszapezire-de-cinci-ori-mai-scump-in-romania-decat-in-finlanda-suntem-societate-comerciala-nu-casa-de-domnisoare-10243470>
3. Országos Útügyi Vállalat adatai – Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România

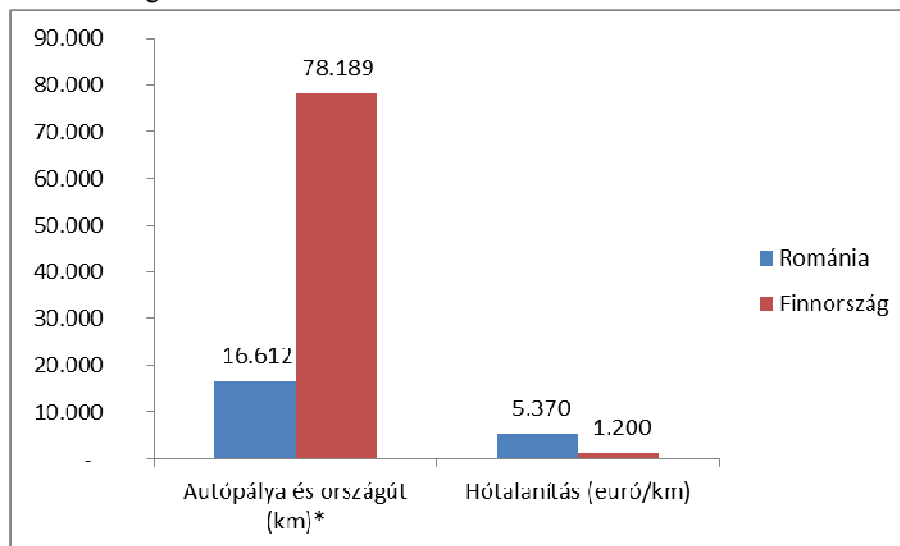
I. Felvezető

Minden télen az örökzöld téma úgy az országban, mint Hargita megyében az utak téli karbantartása és hótalanítása. Előfordul, hogy későre kezdődnek el a munkálatok, és hallhatunk a lakosság elégedetlenségéről, vagy rendőrségi fellépésről. Minden egyes alkalommal azonban a nyilvánvaló ok, hogy a hótalanítás, mint folyamat, nincs megfelelően átgondolva és folyamatosan fejlesztve. A jelentés célja összehasonlítani a nemzetközi gyakorlatot a hazai gyakorlattal pénzügyi szempontból, valamint az országos hótalanítási tevékenység költségét összehasonlítani a megyei szintű költségekkel. A számok beszédesek, ebből kifolyólag a grafikonok segítségével mutatjuk be a helyzetet.

II. Hol és hogyan?

Jelentésünkben Finnországot, Európa egyik legészakibb országát vesszük viszonyítási alapnak. Földrajzi és éghajlati viszonyait figyelembe véve kijelenthetjük, ebben az ország jól ismert a hó, az utak hótalanítása.

1. ábra: Az országos hatóságok ügykezelésében levő utak hossza és kilométerenkénti hótalanítási költsége

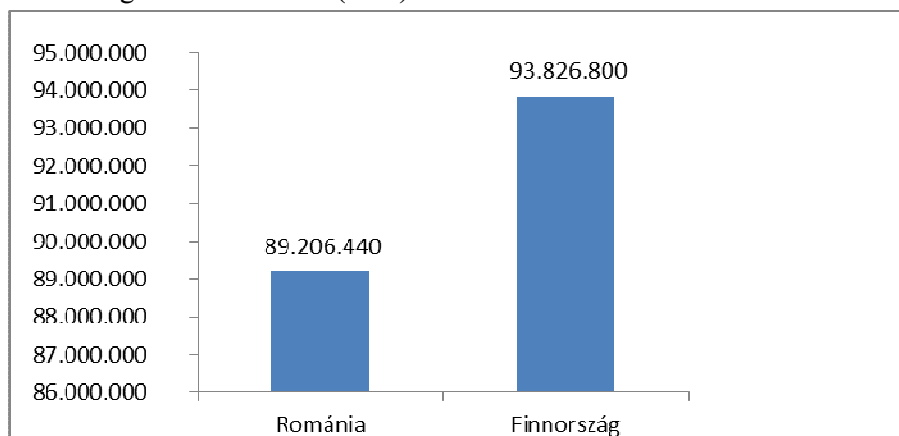

Forrás: NSH, saját számítások

**Megjegyzés: a központi/kormányzati kezelésben lévő utak hossza*

Láthatóan Finnország úthálózata jóval kiterjedtebb, kis eltéréssel ötször hosszabb (4,70 a pontos szorzó), mint a romániai úthálózat, viszont a hótalanítási költség kilométerenként 4,4-szer kisebb, mint a romániai. A Romániában alkalmazott magas kilométerenkénti költségnek tudható be, hogy az Országos Útügyi Vállalat (OÚV) hótalanításra előirányzott összege csupán 4620360 euróval kevesebb, mint Finnország hótalanítási költsége. (2. ábra)

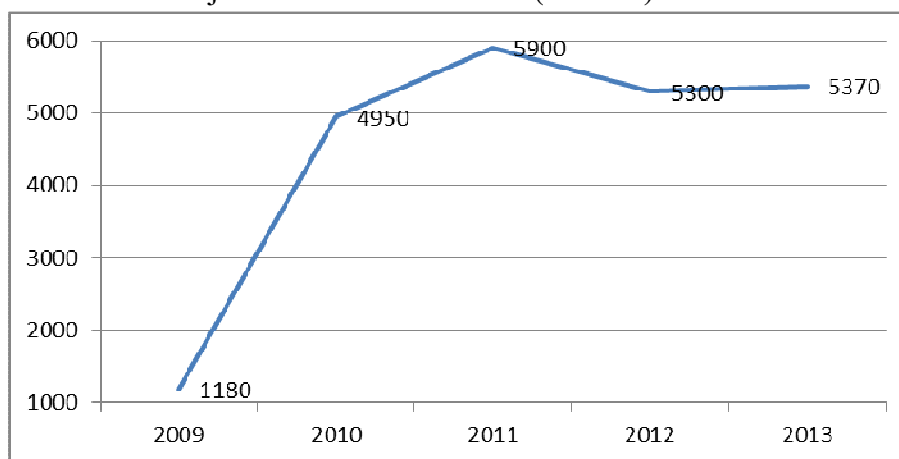
2. ábra: Költségvetési ráfordítás (euró)

Forrás: Saját számítás

A magas kilométerenkénti költség nem mindig volt jellemző Romániára. egészen 2009-ig, az adott évben az egy kilométerre eső hótalanítás és karbantartási költség 1180 euró volt. 2010-ben a szállításiügyi minisztérium bevezette az utak munkálataira a standard költség meghatározást, a hótalanítás esetében a következő standard költségeket határozták meg: **I. fontosságú utak** (autópályák, 4 sávós, valamint a fővárost megyeszékhelyekkel összekötő 2 sávós utak) – 4509 euró/km; **II. fontosságú utak** (III-as és IV-es osztályozású országutak) – 3688 euró/km; **III. fontosságú utak** (minden más út) – 2520 euró/km. Valószínűséggel ennek tudható be, hogy már 2010-ben, az OÚV 4950 eurót fizetett ki átlagban 1 kilométer hótalanítási munkálatra. 2011-re ez a költség 5900 euró, 2012-ben 5300 euró volt.

3. ábra: Hótalanítási díjak alakulása Romániában (euró/km)

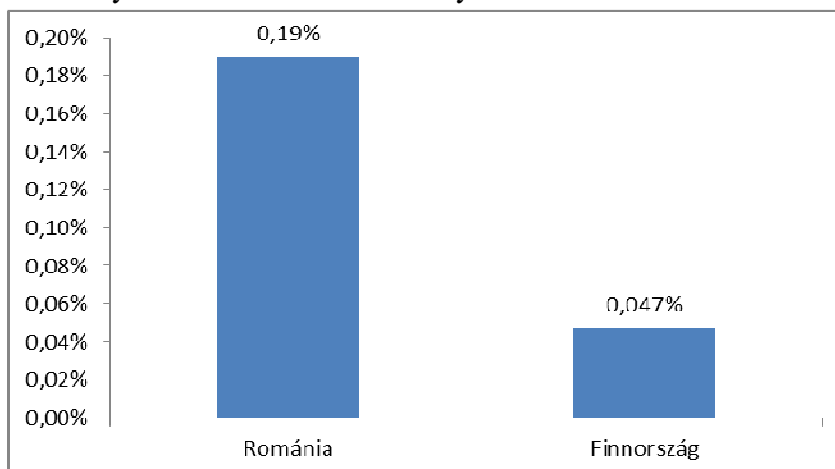

Forrás: Mediafax/OÚV

Amint a 3. ábra is mutatja, egy év alatt, s mindez a gazdasági krízis időszaka alatt, 419%-al növekedett az egy kilométerre eső hótalanítás költsége. Nyilvánvalóan számolhatunk

azzal, hogy különbség van a Finnországban használatos és a Romániában használatos technológia között, de egyértelműen nem ekkora. Ugyanakkor az OÚV érvelése, miszerint a romániai szabályozás azt kéri, hogy nem maradhat hó az aszfalt csíkon, míg Finnországban ez megengedett, nem elég erős érv azért, hogy Románia nemzetgazdaságának 0,20%-át fordítsák hótalánítási munkálatokra.

4. ábra: Részarány a 2012-es GDP-hez viszonyítva

Forrás: Saját számítás/IMF

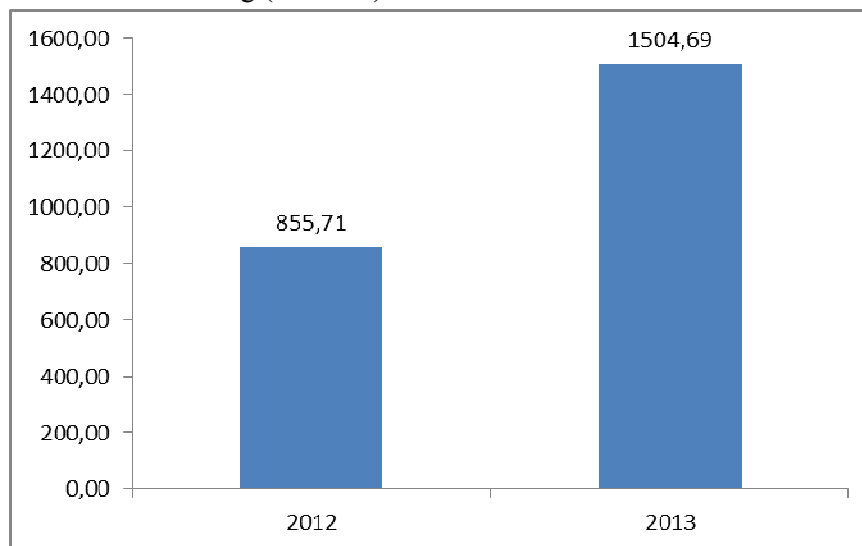
III. Hótalánítás Hargita megyében

A megyei hótalánítást illetően egy pár adatot érdemes figyelembe venni. Egyrészt nyugodtan kijelenthetjük, hogy Hargita megyében a hó és téli viszonyok jelentős mértékben hasonlítanak a finnországi körülményekhez, jelentősebb különbséget az átlaghőmérséklet tekintetében tapasztalhatunk, amely ott alacsonyabb átlag 3 Celsius fokkal. Egy másik fontos adat, bár a számítást nem befolyásolja, hogy a Hargita Megye Tanácsa ügykezelésében lévő utak hossza 2013-ra 17 km-rel nőtt 2012-hez viszonyítva, 572 km-ről 589-re.

Arányait tekintve, a 2012/2013-as időszak hótalánítási költségei a 2012-es költségvetés 0,76% képezik, a 2013/2014-es időszak esetében ez az arány 1,65%. Ez egyrészt az előirányzott összeg növekedése miatt, másrészt a 2013-as költségvetés 17,22%-al kisebb, mint a 2012-es megyei költségvetés.

Hargita Megye Tanácsa 2012-ben a költségvetésből 2477887 lejt irányzott elő, valamint több esetben a helyi önkormányzatok vállalták fel a hótalánítási munkálatokat, így azoknak nyereség és áfa része nem volt, amely miatt megközelítőleg 30%-al kisebb kilométerenkénti költséget eredményezett. A 2013/2014-es téli időszakra vonatkozó összeg tartalmaz 24% áfát (az áfa nélküli érték 1213,45 euró/km).

5. ábra: Hótalanítási költség (euró/km)

Forrás: Hargita Megye Tanácsának 2012-es és 2013-as költségvetése

Megjegyzés: A 2012-es évre szóló összeg a ténylegesen kifizetett összeget jelenti.

A 2013-as évre szóló összeg a leszerződött értéket tartalmazza.

IV. Összefoglaló

Az elvégzett összehasonlításnál figyelembe kellene venni további mutatókat is, amelyek révén pontos helyzetet lehetne vázolni az adott területeken elvégzett téli karbantartási munkálatok költségéről, azonban az alábbi grafikon egyértelművé teszi, hogy az Országos Útügyi Vállalat (OÚV) egy kilométer aszfaltút hótalanítására majdnem négyszer annyi eurót költ, mint Hargita megye.

Technológiai felszereltség és alkalmazás tekintetében nyilván különbség van, a Hargita megyében alkalmazott technológia elévültnek számíthat a Finnországban alkalmazott technológiához viszonyítva – ellenben ugyanez nem várható el az OÚV esetében, ahol elvárható lenne, hogy az alkalmazott technológiai felszereltség megközelítse a finnországit. Személyzeti és üzemanyagköltség szempontjából pedig teljesen értelmetlen az összehasonlítás, ugyanis az üzemanyag árszintjében a két ország között nincs számottevő különbség (Finnországban ~1,65 euró/liter, Romániában ~ 1,39 euró/liter). Az átlagberek esetében jelentős a különbség: Finnországban bruttó 3190 euró, Romániában bruttó 487 euró.

De hazai viszonylatban is elmondható, hogy Hargita megyében sikerült bevezetni a hatékonyságot az utak téli karbantartása tekintetében. A szomszédos, mondhatni azonos földrajzi és éghajlati viszonyokkal rendelkező Neamț megye a 2012/2013 telén átlag 1813 eurót költött egy kilométer út hótalanítására (~5,6 millió lej összesen a 694 km, megyei

hatáskörbe tartozó útszakaszra). Ugyanakkor a Hargita Megye Tanácsa által tavaly javasolt GPS ellenőrzési rendszert az OÚV az idéntől vezeti csak be kísérleti jelleggel Argeş megyében.

Hargita megyében továbbra is szükség van fejlesztésre, ugyanakkor szükség van együttműködésre a hótalanítást végző cégek és a helyi önkormányzatok között. Nem ésszerű továbbra is fenntartani azokat a szabványos intézményes kommunikációt, hogy a helyi hatóságok kiírják a munkálatot közbeszerzésre, a cégek meg benyújtják az árajánlatot. Szükséges a tapasztalatok megbeszélése és a megfelelő következtetések levonása minden téli idény után, ugyanakkor szükség van a hazai és nemzetközi jó példák, technológiák alkalmazására is. A szakintézmények és cégek közösen kell megtapasztalják, megbeszéljék és bevezessék azokat a tapasztalatokból, látott példákban átvehető intézkedéseket, módszereket, amelyek révén a helyi hatóságok hatékonyan tudnak rendelkezni az anyagi erőforrásokkal, a helyi cégek pedig gazdaságos, minőségi szolgáltatást tudnak biztosítani.

Cím	Hótalanítás – feltételek és viszonyok
Hivatkozás:	<p>1. Hargita Megye Tanácsa 2013-as évre beütemezett költségvetése</p> <p>2. http://www.gandul.info/financiar/kilometrul-de-deszapezire-de-cinci-ori-mai-scump-in-romania-decat-in-finlanda-suntem-societate-comerciala-nu-casa-de-domnisoare-10243470</p> <p>3. Országos Útügyi Vállalat adatai – Compania Națională de Autostrăzi și Drumuri Naționale din România</p>
Jogi alap:	
Stratégia / Program	
HMT határozat/elnöki rendelet száma és kelte:	
Illetékes struktúra:	Elemző Csoport
Végleges jelentés kelte:	2014.01.13.
Korábbi jelentések a témában:	
A témában folytatott konzultáció :	